

6. januar 2019.

**Predsjednik Vlade Crne Gore Duško Marković – obraćanje na Svečanoj akademiji povodom
100 godina od Božićnog ustanka**

Cetinje, Zetski dom, 6. januar 2019.

Dame i gospodo,
Ekselencije,
Uvaženi potomci crnogorskih ustanika,
Poštovani građani Crne Gore,

Na današnji dan prije sto godina pokrenut je Božićni ustanak.

Krenula je pobuna protiv zatiranja crnogorskog imena i crnogorske države. Krenula je odbrana dostojanstva i prava na samobitnost crnogorskog naroda.

Te svijetle ideale, koji su ugrađeni u temelj nacionalnog i državotvornog bića Crne Gore, ustanici su branili pod geslom ZA PRAVO, ČAST I SLOBODU CRNE GORE.

Neka historičari sumiraju fakta o tragičnoj sudbini naše države na kraju Prvog svjetskog rata. Neka istražuju činjenice o nelegitimnoj „Podgoričkoj skupštini“ i o Božićnom ustanku, kao neposrednom odgovoru na njene kobne odluke.

Neka sagledaju nepristrasno uzroke i posljedice događaja koji su doveli do toga da Crnogorci okrenu oružje jedni na druge.

Ta istina potrebna je savremenoj Crnoj Gori, danas možda više nego ikada ranije.

Ne zato da bismo slaveći tragiku jednog historijskog događaja produbljivali podjele među nama, već upravo da na temeljima historijske istine jednom za svagda pokopamo te podjele.

I sa vremenske distance od jednog vijeka vidimo kakve je posljedice u crnogorskom biću ostavio tako dubok raskol i sukob.

Ja vjerujem da nam je danas potrebno da razumijemo zablude jednih u teškim i smutnim vremenima, baš kao i viziju i žrtvu drugih u odbrani ugroženog prava na crnogorsko ime i posebnost.

Ne da bismo izjednačavali njihovu istorijsku ulogu u tragičnoj crnogorskoj povjesnici, jer su oni sami sebe smjestili tamo gdje su ih odvele njihove zablude i njihovi ideali, već da oslobodimo mraka tih podjela današnju, savremenu Crnu Goru.

Duboko se klanjajući herojskoj žrtvi božićnih ustanika, kao i teškim patnjama crnogorskih familija u godinama terora koje su uslijedile – danas s pravom možemo reći da su te žrtve i te patnje dobile svoj zasluženi smiraj u obnovi crnogorskog imena i crnogorske države 21. maja 2006. godine.

Savremenoj Crnoj Gori, iznikloj na svim žrtvama za slobodu kroz njenu vjekovnu mučeničku sudbinu, danas je potrebno sjećanje i pijetet prema slavnim precima i njihovom djelu.

Bez tog temelja i putokaza ne bi ni bilo današnje Crne Gore. Nestali bi i država i ime crnogorsko u istorijskim prekretnicama i mijenama koje su protutnjale Balkanom i Evropom!

Uvjeren sam, međutim, da se crnogorsko ime danas ne može čuvati samo sjećanjem na slavnu i tragičnu prošlost.

Za njegovu odbranu, za njegovo postojano mjesto na mapi savremenog svijeta, potrebno je mnogo više od – dozvolite da kažem – „busanja u junačka prsa“.

Da bismo opstali na pravi način, danas se crnogorsko nacionalno ime i identitet moraju suočavati sa iskušenjima koje nameće civilizovani svijet.

A da bismo u tome uspjeli, svi moramo imati dovoljno mudrosti, dovoljno vizije i dovoljno razumijevanja za one druge, da ne zaostanemo u tom savremenom izazovu.

Kada smo naš državni put, nakon obnove nezavisnosti, usmjerili u pravcu evropskih i evroatlantskih integracija – imali smo na umu upravo takvu Crnu Goru.

Sposobnu da bude ravnopravni dio zajednice najrazvijenijih država i naroda. I u demokratskom, i u ekonomskom smislu.

Danas više nema dileme hoćemo li u tome uspjeti – neke od tih ciljeva već smo ostvarili, a neki su nadohvat ruke.

Nikada u svojoj istoriji naša zemlja nije imala takvu poziciju i takvo mjesto u međunarodnoj zajednici.

Takođe, nikada Crna Gora nije imala najdinamičniju ekonomiju na Balkanu, sa najvišim životnim standardom u regionu, sa stopama ekonomskog rasta među najvišim u Evropi posljednjih godina.

I nije niko donio odnekud te rezultate Crnoj Gori. Sami smo ih ostvarili. Naša predana administracija, i naši vrijedni građani.

Zato bih volio da vidim više poštovanja, i od nas samih, današnjoj Crnoj Gori i njenoj perspektivi. A manje nepovjerenja u naše sposobnosti i naše institucije.

Manje neosnovane brige za naše državno dostojanstvo, i mnogo manje uzbuđenja zbog perifernih negatora svega crnogorskog, ili pak onih koji se bore za svoj identitet prisvajajući naš vjekovni.

Čvrsto vjerujem da je nezavisna, samosvjesna i hrabra Crna Gora najsigurnija odbrana i imena crnogorskog i našeg državnog identiteta.

Na taj način, najbolje ćemo čuvati i sjećanje na slavne pretke i njihovu žrtvu, iz svih crnogorskih bitaka i ustanaka, vojevanih i podizanih – za slobodu.

Danas, na stogodišnjicu Božićnog ustanka, čija je iskra bljesnula ovdje na prijestonom Cetinju, želim da poručim da nas herojstvo ustanika obavezuje da nastavimo da izgrađujemo Crnu Goru po mjeri savremene civilizacije i demokratskih vrijednosti koje je krasi.

Danas u tome vidim smisao poruke Božićnog ustanka: ZA PRAVO, ČAST I SLOBODU CRNE GORE.

Neka je vječna slava i hvala božićnim ustanicima!

Neka je vječna Crna Gora.

Kontakt: Služba za odnose s javnošću Vlade Crne Gore

T: +382 20 482 828

F: +382 20 482 938

E: pr@gov.me